

Fund af småsommerfugle fra Danmark i 1999 (Lepidoptera)

Otto Buhl, Per Falck, Benny Jørgensen, Ole Karsholt, Knud Larsen & Flemming Vilhelmsen.

Buhl, O., P. Falck, B. Jørgensen, O. Karsholt, K. Larsen & F. Vilhelmsen: Records of Microlepidoptera from Denmark in 1999 (Lepidoptera). Ent. Meddr 68: 121–131. Copenhagen, Denmark, 2000. ISSN 0013-8851.

This article reports on interesting Danish Microlepidoptera collected in 1999, and comments on remarkable findings from previous years. The classification and nomenclature follow the new Danish catalogue (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998).

Four species are reported as new to the Danish fauna, 1) *Bucculatrix absinthii* Gartner, 1865 (Bucculatricidae), 2) *Digitivalva reticulella* (Hübner, 1796) (Acrolepiidae), 3) *Psoricoptera speciosella* Teich, 1893 (Gelechiidae) and 4) *Hellula undalis* (Fabricius, 1781) (Pyalidae).

Leaf mines and pupae of the genus *Phyllocnistis* were found on *Salix alba* in southwestern Jutland. They belong to *P. xenia* M. Hering, 1936, which we tentatively regard as a form of *P. labyrinthella* (Bjerkander, 1790) (Gracillariidae). This form was not recorded before from Denmark.

Batia lunaris (Hw.) (Oecophoridae) was bred from lichens growing on *Taxus baccata*. The larvae lived under spinning covered by excrements and were found in May. In the literature it is mentioned to feed on dead wood and under bark.

Homoeosoma nebulella (D. & S.) were taken in at least 76 specimens at several localities in the southern part of Denmark. Only 6 specimens have earlier been taken in the country. The specimens collected in Denmark represent part of a huge immigration, probably from south-east.

The total number of Danish Bucculatricidae is now 13, of Acrolepiidae 5, of Gelechiidae 172 and of Pyralidae 190, resulting in a total of 1507 species of Microlepidoptera (families Micropterigidae-Pyalidae) found in Denmark.

Correspondance to: Småsommerfuglelisten, Zoologisk Museum, Universitetsparken 15, DK-2100 København Ø, Danmark.

Denne oversigt over fund af nye, sjældne og biologisk eller faunistisk set interessante småsommerfugle er udarbejdet efter de samme retningslinier som de 20 foregående årslister publiceret i *Entomologiske Meddelelser*.

Vejrmæssigt var 1999 karakteriseret af en kølig og våd forsommer (især juni) med en lunere højsommer og en varm eftersommer. Gennemsnitstemperaturen for september var den højeste, der er målt i Danmark.

Vi kan i denne liste berette om 4 arter, der er nye for den danske fauna: *Bucculatrix absinthii* Gartner, 1865 (Bucculatricidae), *Digitivalva reticulella* (Hübner, 1796) (Acrolepiidae), *Psoricoptera speciosella* Teich, 1893 (Gelechiidae) og *Hellula undalis* (Fabricius, 1781) (Pyalidae). Der blev desuden rapporteret om 50 nye distriktsfund. Et fund af *Lyonetia prunifoliella* (Hb.) repræsenterer det andet danske eksemplar af denne art.

Som en følge af det gode vejr i eftersommeren optrådte en række migrerende små-

Pyralidae	SJ	EJ	WJ	NWJ	NEJ	F	LFM	SZ	NWZ	NEZ	B	I alt
<i>Aphomia zelleri</i> (Joan.)	1	3					87					91
<i>Oncocera semirubella</i> (Sc.)	10											10
<i>Myelois circumvoluta</i> (Fourcroy)	124	2		1			22				3	152
<i>Euchromius ocellae</i> (Hw.)	3						6				10	19
<i>Crambus heringiellus</i> H.-S.		1					1					2
<i>Catoptria verellus</i> (Zincken)												
<i>Schoenobius gigantella</i> (D.&S.)	8	1					5				2	16
<i>Cynaeda dentalis</i> (D.&S.)											5	5
<i>Evergestis extimalis</i> (Scop.)											4	4
<i>Evergestis aenealis</i> (D.&S.)											2	2
<i>Udea ferrugalis</i> (Hb.)	3	3	8				9	25				48
<i>Loxostege turbidalis</i> (Tr.)												
<i>Loxostege sticticalis</i> (L.)	1	2	1				6				2	12
<i>Pyrausta aerealis</i> (Hb.)		9										9
<i>Nascia cilialis</i> (Hb.)												
<i>Sitochroa palealis</i> (D.&S.)	5	18	1				12				10	46
<i>Ostrinia palustralis</i> (Hb.)												
<i>Mecyna flavalis</i> (D.&S.)												
<i>Palpita vitrealis</i> (Rossi)	4		1				23	1			4	33
<i>Nomophila noctuella</i> (D.&S.)	85	31	106		4		245	3			101	575
Samlet registrering	244	70	117	1	4		416	29			143	1024

Antal fælder med pyralider	7	7	17	1	2		17	1			15	67
Antal fælder uden pyralider		1	1		6	7	9	1		3		28

Tabel 1.

sommerfugle talrigere end ellers, og den meget sjældne pyralide *Homoeosoma nebulella* (D. & S.), der tidligere kun var kendt i 6 eksemplarer fra Danmark, blev fundet i mindst 76 eksemplarer i det sydlige Danmark. Vi bringer i tabel 1 en oversigt over pyralider, der i 1999 blev rapporteret på meldeskemaerne ved den landsdækkende undersøgelse over natsommerfugle fra automatiske lysfælder.

Den systematiske opdeling samt rækkefølgen og nomenklaturen følger *Revideret katalog over de danske Sommerfugle* (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998). Opdelingen af Danmark i distrikter er ligeledes den samme som anvendes heri. Fund af præimaginale stadier medtages normalt kun, hvis der foreligger klækket materiale. Navne på planter følger *Dansk Feltflora* (Hansen (ed.), 1981). Forkortelsen ZMUC henviser til Zoologisk Museum, København.

Småsommerfuglelisten er et kollektivt produkt, men i de tilfælde, hvor enkeltpersoner har leveret grundige kommentarer til en art, anføres de ansvarliges navne i parentes efter kommentarerne, på samme måde som finderne angives i parentes efter de enkelte fund. Næste årsliste vil blive udarbejdet efter de samme retningslinier.

Der er nu fundet 13 arter af Bucculatricidae, 5 arter af Acrolepiidae, 172 arter af Gelechiidae og 190 arter af Pyralidae – i alt 1507 arter af småsommerfugle (familierne Micropterigidae – Pyralidae) i Danmark.

MICROPTERIGIDAE

Micropterix schaefferi Heath. NWJ: MH85 Rydhave Skov, i antal 6.v.1999 (P. Falck). **Ny for NWJ.**

ERIOCRANIIDAE

Eriocrania semipurpurella (Stph.). SJ: MF99 Draved Skov, flere stk. 3.iv.1999 (P. Falck). **Ny for SJ.**

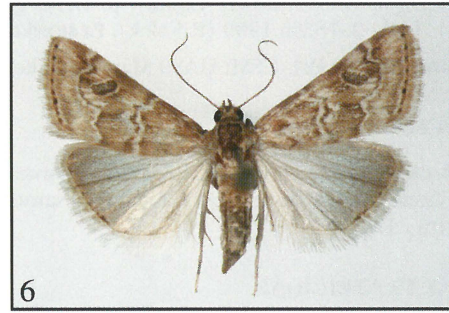
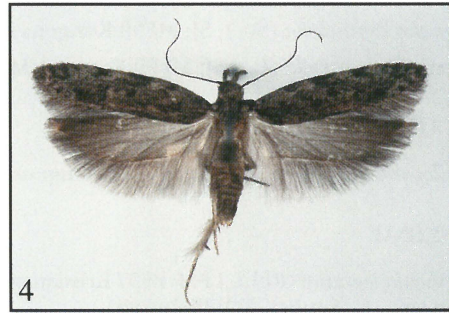
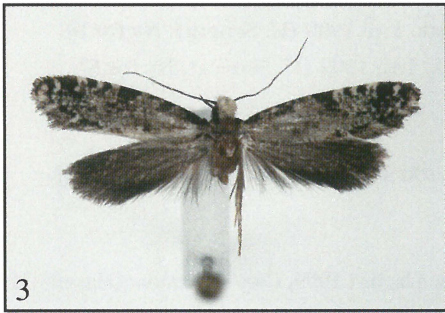
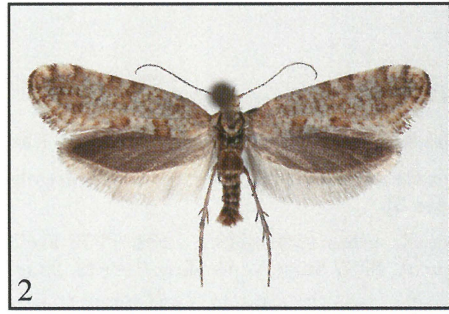
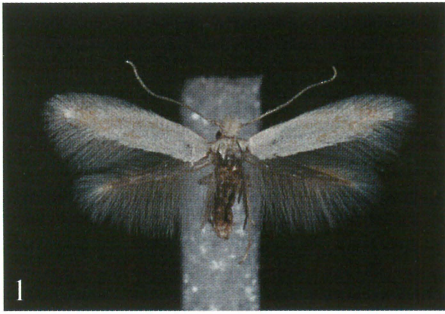

Fig. 1. *Bucculatrix absinthii* Gartner. Han, Dania, F: Brydegård (9 mm).

Fig. 2. *Digitivalva reticulella* (Hübner). Han, Sweden (13 mm).

Fig. 3. *Nemapogon inconditella* (D. Lucas). Hun, Dania, B: Dueodde (15 mm).

Fig. 4. *Psoricoptera speciosella* Teich. Han, Finland (18 mm).

Figs 5-6. *Hellula undalis* (Fabricius). Fig. 5. Hun, Dania, LFM, Korselitse Østerskov (17 mm). Fig.

6. Hun, Libya (16 mm).

Figs 7-8. *Bucculatrix absinthii* Gartner. Fig. 7. Mine i blad af *Artemisia absinthium*. Fig. 8. Larve.

NEPTICULIDAE

Stigmella luteella (Stt.). NWJ: MJ71 Nystrup Klitplantage, 10 la. 14.x.1998 (U. Seneca). **Ny for NWJ.**
Stigmella anomalella (Goeze). SJ: MF88 Møgeltønder, 4 la. 1.vii.1999, *Rosa* sp. (Rose) (U. Seneca).
Ny for SJ.

Stigmella minusculella (HS.). LFM: PF76 Frejlev By, 8 la. 20.ix.1998, *Pyrus communis* (Pære) (U. Seneca), PF37 Store Vejlø Skov, flere la. 28.ix.1998, *Pyrus communis* (Pære) (B. Jørgensen).

Stigmella carpinella (Hein.). LFM: PF36 Vindeholme Strand, flere la. 26.ix.1998, *Carpinus betulus* (Avnbøg) (B. Jørgensen). **Ny for LFM.**

Stigmella continuella (Stt.). SJ: MF99 Kongens Mose, 1 stk. 1.vii.1999 (U. Seneca). **Ny for SJ.**

Ectoedemia occultella (L.). SJ: MF99 Kongens Mose, 1 stk. 1.vii.1999 (U. Seneca). **Ny for SJ.**

INCURVARIIDAE

Phylloporia bistrigella (Hw.). SJ: MF99 Kongens Mose, 2 stk. 1.vii.1999 (U. Seneca). **Ny for SJ.**

TINEIDAE

Karsholtia marianii (Rbl.). LFM: PF57 Kristianssæde Skov, 4 la. 6.vi.1999, *Corylus avellana* (Hassel) (H. K. Jensen, U. Seneca, F. Vilhelmsen).

Nemapogon inconditella (D. Lucas). B: WA09 Dueodde, 1 stk. 9.vii.1999 (I. Norgaard, F. Vilhelmsen), 1 stk. 9.-18.viii.1999 (P. Falck). Et stærkt tegnet eksemplar afbildes på fig. 3.

Tinea steueri G. Pet. LFM: UA39 Mandemærke, 1 stk. 27.vi.-9.vii.1999 (O. Karsholt). **Ny for LFM.**

PSYCHIDAE

Canephora hirsuta (Poda). NWZ: PG28 Røsnæs, 1 larvesæk set 24.v.1998 (C. Juhl, J. F. Rasmussen, M. Vestergaard), flere 1. og 2. års larver samt pupper 1. og 15.vi.1999 (O. Karsholt). Sidst meldt herfra i 1940.

BUCCULATRICIDAE

Bucculatrix absinthii (Gart.). F: NG61 Brydegård, antal la. 16.iv.1999, *Artemisia absinthium* (Have-Malurt) (B. Jørgensen). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 1) kendes fra de nærtstående *B. ratisbonensis* og *B. artemisiella* ved at være helt ensfarvet hvid uden egentlige tegninger. Under forstørrelse ses (på friske eksemplarer) en fin gullig bestøvning på forvingerne. Fra *B. laciniatella* og *B. gnaphaliella* kendes *absinthii* på, at også hovedet er helt hvidt (kun med enkelte brune hår). Hos *laciniatella* og *gnaphaliella* er hovedet brunligt, lysest hos *laciniatella*. Også i både han- og hungenitalierne findes gode kendetegn, se Svensson (1971).

Larven af *B. absinthii* lever på *Artemisia absinthium* (Have-Malurt), hvor den minerer talrige meget små miner fra undersiden af bladene, aldrig større end at det meste af larven altid er udenfor minen (fig. 7). Som voksen begravnes bladet fra undersiden; undertiden gnaves også små huller i bladet, der ofte bliver helt brunpletet. Hvis larven forstyrres, firer den sig ned i en silkestråd, hvor den hænger sammenrullet som et lille hjul.

Larven (fig. 8) har næsten samme hvidgrønne farve som værtsplanten, gullige ledindsnit og mange korte, sorte hår; hovedet er lysebrunt, og nakkeskjoldet er af samme farve som kroppen og med små sorte prikker. Analpladen har samme farve som kroppen. Forpupningen sker i en for *Bucculatrix*-arterne karakteristisk silkekokone med kraftige langsgående furer. Hos *absinthii* er kokonen hvid.

Bedste tid at søge efter larven er slutningen af april til sidst i maj. Imago flyver fra ca. midten af juni til begyndelsen af juli.

I litteraturen angives arten at have 2 generationer med flyvetid fra midt juni til midt juli og igen sidst i august til først i september. På den danske lokalitet, som er en kraftigt sol- og vindeksponeret

ret strandeng, var larven meget talrig i begyndelsen af maj, hvorimod en grundig eftersøgning 31.vii.1999, hvor larven til 2 generation burde kunne findes, var resultatløs. Yderligere undersøgelser må klarlægge, om *absinthii* kun har én generation i Danmark.

I Norden er *absinthii* kun kendt fra Sverige: Bl., Öl., Go. og Bo.; desuden er den kendt fra Mellemuropa.

B. absinthii (Gartner, 1865) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 24) efter *B. ratisbonensis* (Stt.). (B. Jørgensen).

GRACILLARIIDAE

Leucospilapteryx omisella (Stt.). NEZ: UB47 København Ø, 1 stk. 14.-16.vi.1999, 1 stk. 12.-19.vii.1999 (O. Karsholt).

Phyllonorycter messaniella (Zell.). SJ: MG60 Rømø, 1 stk. 13.-20.x.1999 (P. Falck); WJ: MG47 Kærgård Plantage, 1 stk. 9.-17.ix.1999 (P. Falck), MH43 Husby, 1 stk. 18.-25.ix.1999 (P. Falck).

Phyllonorycter leucographella (Zell.). LFM: UA39 Mandemarke, flere la. 27.iii.1999, *Pyraecanthia coccinea* (Ildtorn) (O. Karsholt); NEZ: UB56 Kastrup, flere la. 27.iv.1999, *Pyraecanthia coccinea* (Ildtorn) (O. Karsholt).

I København er arten nu så almindelig, at den også angriber beslægtede træer og buske så som *Cerasus* (Kirsebær), *Crataegus* (Tjørn) og *Sorbus* (Røn) (jfr. Buhl *et al.* (1994: 108)). **Ny for LFM.**

Phyllonorycter apparella (HS.). SJ: MG60 Rømø, 1 stk. 31.vii.-6.viii.1999 (P. Falck). **Ny for SJ.**

Phyllocnistis labyrinthella (Bjerk.). SJ: MG60 Rømø, flere pu. 4.ix. og 10.x.1999, *Populus alba* (Sølv-Poppel) (P. Falck). **Ny for SJ.**

Eksemplarerne tilhører formen *xenia* M. Hering, 1936, der af flere forfattere regnes for en selvstændig art. Da artsstatus er uafklaret, betragter vi foreløbig eksemplarerne som en form af *labyrinthella*.

YPONOMEUTIDAE

Yponomeuta rorrella (Hb.). F: NG84 Stige, 1 stk. 19.vii.1999 (O. Buhl).

Paraswammerdamia conspersella (Tgstr.). NEJ: NK90 Skagen, i antal 2.-14.vii.1999 (P. Falck). **Ny for NEJ.**

Argyresthia trifasciata Stgr. SJ: NF38 Egersund, 3 stk. 21.v.-5.vi.1999 (P. Falck); F: NG84 Stige, 8 stk. 28.v.-7.vi.1999 (O. Buhl); NEZ: UB47 København Ø, 4 stk. 11.-16.vi.1999 (O. Karsholt), UB47 Vanløse, 1 stk. 14.vi.1999 (F. Vilhelmsen). **Ny for F.**

ACROLEPIIDAE

Digitivalva reticulella (Hb.). B: WB00 Årsdale, 1 stk. 9.-18.viii.1999 (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Denne uanselige art (fig. 2) har en overfladisk lighed med en slidt *Digitivalva arnicella* (Heyd.), men adskiller sig ved at forvingens grundfarve er rent hvid, med ret svage lysebrune tegninger. Genitalierne er afbildet af Gaedike (1970).

Larven lever efter overvintring i marts-april minerende i bladene af *Gnaphalium sylvaticum* (Rank Evighedsblomst), *Gnaphalium luteo-album* (Gulhvid Evighedsblomst) samt *Helichrysum arenarium* (Gul Evighedsblomst). Fra juli til september er larven fundet i blomsterhovederne og i stænglen (Schütze, 1931). I Skandinavien er værtsplanten sandsynligvis *Gnaphalium norvegicum* (Sæter Evighedsblomst). Flyvetiden angives at være fra juni til august (Schütze, 1931). Som følge af disse observationer, er det vanskeligt at afgøre om *reticulella* har ét eller flere kuld i Danmark.

Arten er fundet i de fleste af vore nabofaunaer, således i Skandinavien, Estland, Litauen, Polen, Tyskland og videre mod syd og øst, men den mangler i Holland og England (Gaedike, 1996).

Det danske eksemplar er taget på lys. Arten kan også ketsjes; således har B. Jørgensen i Mellem-sverige observeret *reticulella* flyvende i skumringen omkring *Gnaphalium norvegicum*.

D. reticulella (Hübner, 1796) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 28) efter *D. arnicella* (Heyd.). (P. Falck).

BEDELLIIDAE

Bedellia somnulentella (Zell.). SJ: MG60 Rømø, 1 stk. 18.-22.ix.1999 (P. Falck). **Ny for SJ.**

LYONETIIDAE

Lyonetia prunifoliella (Hb.). LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 10.-13.vii.1999 (O. Karsholt). **Ny for LFM.** 2. danske eksemplarer.

ETHMIIDAE

Ethmia terminella T. Fletch. LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 19.-23.vi.1999 (O. Karsholt).

DEPRESSARIIDAE

Depressaria albipunctella (D. & S.). B: WB00 Årsdale, 1 stk. 7.-14.ix.1999 (P. Falck, V. Hansen, J. Møller).

Depressaria olerella Zell. NEJ: NJ88 Bunken Plantage, 4 stk. 14.-28.v.1999 og antal la. 15.vii.1999, *Achillea millefolium* (Almindelig Røllike) (P. Falck).

ELACHISTIDAE

Elachista eleochariella Stt. F: NG61 Helnæs, Maden, 4 stk. 12.vi.1999 (B. Jørgensen). **Ny for F.**

Elachista pomerana Frey. NEJ: NJ71 Høstemark, i antal 1.vii.-12.viii.1998 (P.L.Holst). **Ny for NEJ.**

OECOPHORIDAE

Metalampra cinnamomea (Zell.). NEJ: NK90 Skagen, 1 stk. 26.vii.1999 (P. Falck). **Ny for NEJ.**

Batia lunaris (Hw.). LFM: PF37 Nakskov, antal la. 22.v.1999, *Taxus baccata* (Taks) (P. Falck, P. Szyska). Larven lever under et spind på algebegroede grene og stammer.

COLEOPHORIDAE

Coleophora limosipennella (Dup.). WJ: MH74 Holstebro, 1 stk. 14.vii.1999 (P. Falck). **Ny for WJ.**

Coleophora alcyonipennella (Koll.). LFM: PF55 Hyldtofte Strand, 1 la. 17.vii.1998, *Trifolium hybridum* (Alsike-Kløver) (U. Seneca).

Coleophora discordella Zell. NWZ: PG28 Røsnæs, antal la. 1. og 15.vi.1999, *Tetragonolobus maritimus* (Kantbælg) (O. Karsholt).

Coleophora antennariella HS. EJ: NH25 Hald Ege, antal pu. og imagines 3.v.1999 (P. Falck).

Coleophora asteris Mühl. SJ: MG60 Rømø, 1 stk. 7.-21.viii.1999 (P. Falck). **Ny for SJ.**

Coleophora boreella Ben. SJ: MG60 Rømø, Sønderland, 1 stk. 12.-13.vii.1999 (O. Karsholt). **Ny for SJ.**

Coleophora millefolii Zell. NEJ: NK90 Skagen, 1 stk. 27.vii.-6.viii.1999 (P. Falck, G. Jeppesen); LFM: PF95 Gedesby Strand, 1 stk. 9.vii.1993 (F. Vilhelmsen).

Coleophora hackmani (Toll). NWZ: PG48 Nekselø, 2 la. 23.vi.1999 (U. Seneca).

Coleophora nutantella Mühl. & Frey. F: PG05 Martofte, 1 la. 2.ix.1998, *Silene vulgaris* (Blæresmælde) (O. Buhl).

MOMPHIDAE

Mompha divisella HS. EJ: NH72 Århus, i antal xi.1999, indendørs (V. Hansen). **Ny for EJ.**

AMPHISBATIDAE

Amphisbatis incongruella (Stt.). F: NG53 Lunge Bjerger, i antal 2.-4.iv.1999 (B. Jørgensen). **Ny for F.**

COSMOPTERIGIDAE

Sorhagenia lophyella (Dougl.). SJ: MG60 Rømø, 1 stk. 31.vii.-6.viii.1999 (P. Falck). **Ny for SJ.**

Cosmopterix orichalcea Stt. LFM: PF55 Hyldtofte Strand, 3 stk. 3.vi.1999 (P. Szyska).

GELECHIIDAE

Xystophora pulveratella (HS.). B: VB90 Almindingen, Svinemose, i antal 9.-10.vi.1999 (P. Falck, G. Jeppesen).

Metzneria ehikeella Gozm. LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 31.v.-2.vi.1998 (O. Karsholt). **Ny for LFM.** 1. fund udenfor B.

Monochroa arundinetella (Stt.). NEJ: NK90 Skagen, 1 stk. 15.-26.vii.1999 (P. Falck). **Ny for NEJ.**

Monochroa hornigi (Stgr.). F: PG21 Hov Nordstrand, antal la. 12.x.1999, *Polygonum* sp. (Pileurt) (B. Jørgensen). **Ny for F.**

Eulamprotes wilkella (L.). SJ: MG60 Rømø, Sønderland, 1 stk. 12.vii.1999 (O. Karsholt). **Ny for SJ.**

Teleiodes fugacella (Zell.). F: PG12 Slipshavn, 1 stk. 13.vii.1999 (P. Falck, L. Hansen). **Ny for F.**

Psoricoptera speciosella Teich. SZ: UB22 Vemmetofte, 1 stk. 30.vii.1993 (K. Gregersen). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 4) ligner meget *P. gibbosella* (Zeller), men har gennemgående mere sortagtige forvinger med mindre rødbrun iblanding. Også genitalierne af de to arter ligner hinanden meget. De er afbildet hos Huemer & Karsholt (1999). Larven lever i sammenspundne blade af *Salix* sp. (Pil). Udbredelsen strækker sig fra Frankrig til Japan.

P. speciosella Teich, 1893 anbringes i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 39) efter *gibbosella*. (O. Karsholt).

Caryocolum marmorea (Hw.). LFM: PF55 Rødbyhavn, 4 la. 27.iv.1999, i løst spind på rødderne af *Cerastium semidecandrum* (Femhannet Hønsetarm) (H. K. Jensen), 4 la. 1.vi.1999, i et rør i jorden under planten (U. Seneca). Larven er for nylig fundet under lignende omstændigheder i Storbritannien (Heckford, 2000).

Caryocolum blandulella (Tutt). SJ: MG60 Rømø, Sønderland, 2 stk. 12.-13.vii.1999 (O. Karsholt). **Ny for SJ.**

Syncopacma wormiella (Wolff). SZ: PG42 Stigsnæs, 1 stk. 12.vii.1997 (K. Gregesen); NWZ: PG38 Saltbæk Vig, i antal 14.vii.1997 (K. Gregersen). **Ny for SZ og NWZ.** Tidligere kun kendt fra B: Almindingen (1923) og Boderne (1978), LFM: Idalund (1965-75) samt fra typelokaliteten på NEZ: Amager Fælled (1940 og 1950).

Pexicopia malvella (Hb.). NEJ: NK90 Skagen, 1 stk. 2.-14.vii.1999 (P. Falck); F: PG12 Slipshavn, 1 stk. 25.-31.vii.1999 (P. Falck, L. Hansen). **Ny for NEJ og F.**

TORTRICIDAE

Phthochoera sodaliana (Hw.). LFM: UA49 Liselund, 1 stk. 18.vi.-5.vii.1999 (K. Larsen, B. Martinsen).

Acleris bergmanniana (L.). WJ: MH74 Holstebro, antal la. 31.v.1988, *Rosa* sp. (Rose) (P. Falck). **Første fund fra WJ efter 1959.**

Acleris lorquiniana (Dup.). LFM: PF95 Gedesby, 1 stk. 20.-25.ix.1999 (D. Nilsson, P. Svendsen); B: WB00 Årsdale, 1 stk. 16.ix.-1.x.1999 (P. Falck, V. Hansen, J. Møller), VA99 Sømarken, 1 stk. 16.ix.-4.x.1999 (P. Falck, V. Hansen, J. Møller).

Lobesia virulenta Bae & Komai. NEJ: NK90 Skagen, 1 stk. 2.-14.vii.1999 (P. Falck); LFM: UA49 Møns Klint, 1 stk. 6.vi.1992 (P. Szyska), PF95 Bøtø, 2 stk. 29.vi.1998 og 9.vi.1999 (P. Szyska). **Ny for NEJ.**

- Eucosma balatonana* Osth. F: PG12 Slipshavn, 1 stk. 1.-4.viii.1999 (P. Falck, L. Hansen). **Ny for F.**
- Eucosma metzneriana* (Tr.). LFM: UA06 Elkenøre, 4 stk. 5.vi.-13.vii.1999 (G. Jeppesen).
- Eucosma pupillana* (Cl.). F: NG61 Brydegård, i antal 31.vii.1999 (B. Jørgensen), 2 stk. 10.viii.1999 (O. Buhl). **Ny for F.**
- Clavigesta purdeyi* (Durr.). LFM: Gedesby, 9 stk. 1.-12.viii.1999 (K. Larsen, B. Martinsen); NWZ: PG35 Bjerger Sydstrand, 3 stk. 1.-5.viii.1999 (O. Buhl).
- Rhyacionia duplana* (Hb.). F: NG53 Lunge Bjerger, 1 stk. 1.v.1999 (B. Jørgensen). **Ny for F.**
- Cydia orobana* (Tr.). LFM: PF46 Kramnitse, i antal 30.vi.-4.vii.1999 (G. Jeppesen, P. Szyska).

PTEROPHORIDAE

- Cnaemidophorus rhododactyla* (D.& S.). EJ: PH14 Glatved Strand, 4 stk. 3.-12.viii.1999 (P. E. Jørgensen).
- Oxyptilus distans* (Zell.). LFM: UA39 Mandemarle, 1 stk. 8.-9.ix.1999 (O. Karsholt), UA49 Busene, 1 stk. 9.ix.1999 (O. Karsholt).

PYRALIDAE

[*Caphys biliniata* (Stoll).] NEZ: UB47 Hellerup, 1 stk. 12.ix.1969 (M. Fibiger, coll. ZMUC). Indslæbt art.

Eksemplaret er af Schnack (1973) omtalt og afbildet under navnet *Herculia* sp. Et tidligere fund af denne i Danmark indslæbte art er omtalt hos Buhl *et al.* (1982: 56). Slægten *Caphys* hører til i underfamilien Chrysauginae, som ikke er repræsenteret i den europæiske fauna. (O. Karsholt).

Elegia similella (Zinck.). LFM: UA06 Elkenøre Strand, 1 stk. 24.-31.viii.1999 (G. Jeppesen).

Pima boisduvaliella (Gn.). F: PG12 Slipshavn, 1 stk. 1.-4.viii.1999 (P. Falck, L. Hansen); LFM: UA18 Hårbølle Pynt, 1 stk. 6.-14.viii.1999 (K. Larsen, B. Martinsen); B: WB00 Årsdale, 1 stk. 3.viii.1999 (M. Andersen), WB00 Svenskehavn (Malkværn), 1 stk. 4.viii.1999 (M. Andersen). **Ny for F.**

Nephoterix angustella (Hb.). WJ: MG55 Marbæk, 1 stk. 26.viii.-8.ix.1999 (P. Falck); LFM: UA18 Hårbølle Pynt, 1 stk. 6.-14.viii.1999 (K. Larsen, B. Martinsen), UA39 Mandemarle, 1 stk. 9.-13.viii.1999 (O. Karsholt); B: WB00 Årsdale, 1 stk. 9.-18.viii.1999 (P. Falck) og 1 stk. 26.-31.viii.1999 (V. Hansen, J. Møller). **Ny for WJ.**

Conobathra tumidana (D.& S.). B: WA09 Dueodde, 1 stk. 21.vii.1999 (I. Norgaard).

Trachycera suavella (Zinck.). NWZ: PG26 Asnæs, Forskov, 1 stk. 5.viii.1999 (O. Buhl).

Apomyelois bistratella (Hulst.). WJ: MG55 Skallingen, 1 stk. 18.-22.ix.1999 (P. Falck, G. Jeppesen); NWZ: PG47 Føllenslev, 1 stk. 13.vii.1999 (E. Palm). **Ny for WJ og NWZ.**

[*Apomyelois ceratoniae* (Zell.).] NEZ: UC32 Gilbjerg Hoved, 1 stk. 4.viii.1999 (F. Vilhelmsen). Indslæbt art.

Myelois circumvoluta (Fourc.). NWZ: PG47 Føllenslev, 1 stk. 16.vii.1999 (E. Palm), PH50 Lumsås, 2 stk. 2. og 10.vii.1999 (P. Tejlmann). **Ny for NWZ.**

Ancylois oblitella (Zell.). LFM: PF36 Maglehøj, 1 stk. 19.-24.ix.1999 (F. Vilhelmsen).

I det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 57) er arten ved en fejltagelse anbragt i slægten *Nyctegretis*. Den skal stå i slægten *Ancylois* Zeller, 1839.

Homoeosoma nebulella (D.& S.). SJ: MG60 Rømhø, 1 stk. 18.-25.ix.1999 (P. Falck); EJ: PH14 Glatved Strand, 1 stk. 8.-22.ix.1999 (P. E. Jørgensen), NH70 Storenor, 1 stk. 17.-24.ix.1999 (S. B. Larsen), NH70 Rude Strand, 3 stk. 17.-24.ix.1999 (S. B. Larsen), NH70 Kysing Næs, 2 stk. 1.-6.x.1999 (E. Christensen); WJ: MG55 Skallingen, 5 stk. 4.-24.ix.1999 (P. Falck, V. Hansen, J. Møller), MG45 Oksby, 2 stk. 18.-25.ix.1999 (V. Hansen, J. Møller), MG47 Kærgård Plantage, 1 stk. 18.-26.ix.1999 (P. Falck), MG48 Nymindegab, 1 stk. 18.-26.ix.1999 (P. Falck), MH43 Husby, 1 stk. 18.-26.ix.1999 (P. Falck); F: PG06 Fyns Hoved, 1 stk. 26.viii.-8.ix.1999 (P. Falck, L. Hansen), PG12 Slipshavn, 1 stk. 2.-8.ix.1999 (P. Falck, L. Hansen), PG12 Kajbjerg Skov, 1 stk. 2.x.1999 (P. Falck, L. Hansen); LFM: UA39 Mandemarle, 1 stk. 4.-7.ix.1999 (O. Karsholt), UA06 Elkenøre, 4 stk. 4.-21.ix.1999

(G. Jeppesen), UA18 Rodemark, 2 stk. 11 og 21.ix.1999 (A. Madsen), UA49 Liselund, 1 stk. 12.-23.ix.1999 (K. Larsen, B. Martinsen), UA17 Mellemskov, 1 stk. 18.-24.ix.1999 (E. Vesterhede), PF39 Onsevig, 2 stk. 18.-25.ix.1999 (F. Vilhelmsen), PF95 Gedesby, 1 stk. 20.ix.1999 (P. Szyska); SZ: UB33 Holtug, 6 stk. 9.ix.-10.x.1999 (M. Andersen, E. Hauritz), UB22 Store Torøje, 2 stk. 12.-27.ix.1999 (K. Larsen, B. Martinsen); NEZ: UC32 Gilbjerg Hoved, 2 stk. 5.-10.ix. og 19.-25.ix.1999 (F. Vilhelmsen), UB36 Hundige, 5 stk. 21.-24.ix.1999 (M. Andersen), UB47 København Ø, 1 stk. 24.-26.ix.1999 (O. Karsholt); B: WB00 Årsdale, 8 stk. 8.ix.-1.x.1999 (V. Hansen, N. E. Hildebrandt, J. Møller), VB91 Melsted, 1 stk. 9.ix.1999 (K. Bech), VA99 Sømarken, 12 stk. 16.ix.-1.x.1999 (V. Hansen, J. Møller), WB00 Saltuna, 6 stk. 16.ix.-2.x.1999 (V. Hansen, J. Møller), WB00 Svenskehavn (Malkværn), 1 stk. 1.x.1999 (M. Andersen, E. Hauritz). **Ny for WJ og LFM. Første fund fra EJ og NEZ efter 1959.** Tidligere kendt i 6 eksemplarer fra Danmark, senest i 1981.

Homoeosoma nimbella (Dup.). LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 27.vi.-9.vii.1999 (O. Karsholt).

Vitula edmandsii (Pack.). SJ: NF48 Sandbjerg, 1 stk. 6.-11.vi.1997 (S. B. Larsen).

Eudonia murana (Curt.). NEZ: UB19 Jægerspris, 1 stk. 15.vi.1929 (H. Weis, coll. ZMUC).

Overset fund. Med undtagelse af eksemplaret fra NEZ: Melby Overdrev, 1983, der sandsynligvis er en tilfældig tilflyver, tilhører alle danske eksemplarer formen med et grønliggult skær. Den er i Danmark senest fundet i NWJ: Østerild Plantage, 1975. Datoerne (9.vi.-8.viii.) tyder på én generation i Danmark, idet eksemplarer fra senere i august (Palm, 1986: 86) har vist sig at tilhøre *E. truncicolella* (Stt.). Heckford & Sterling (1999: 20) har for nylig gjort opmærksom på, at afbildningerne af (i hvert fald hun-) genitalierne hos Goater (1986) og Palm (1986) ikke kan anvendes til bestemmelse af *murana*. (O. Karsholt).

Eudonia delunella (Stt.). B: WB00 Årsdale, 1 stk. 1.-4.viii.1999 (P. Falck, V. Hansen, J. Møller).

Agriphila latistria (Hw.). F: PF06 Gulstav, 1 stk. 20.viii.1999 (J. Trepax).

Pediasia contaminella (Hb.). EJ: NH71 Fløjstrup, 1 stk. 24.vii.1994 (S. B. Larsen), NG67 Juelsminde, 1 stk. 28.vii.1994 (S. B. Larsen). **Ny for EJ.**

Evergestis extimalis (Scop.). NWZ: PH50 Lumsås, Sønderup, 1 stk. 29.viii.1998 (P. Tejlmann).

Hellula undalis (F.). LFM: UA18 Korselitte Østerskov, 1 stk. 24.ix.-5.x.1999 (K. Larsen, B. Martinsen). **Ny for Danmark.**

Arten ligner ikke andre europæiske arter, men den kan have en overfladisk lighed med en bredvinget *Scoparia* eller en meget lille *Evergestis*. Det danske eksemplar (fig. 5) er mørkebrunt i bundfarven i modsætning til de fleste eksemplarer fra Sydeuropa og Nordafrika (fig. 6), der som oftest er lyst sandfarvede. Vingefanget er fra 15 til 19 mm., størst hos hunnen.

Det danske eksemplar er fanget i en lysfælde sammen med *Diasemiopsis ramburialis* (Dup.) og *Cyclophora pupillaria* (Hb.). I samme periode blev der i landet taget flere sydeuropæiske ekstremigranter som f. eks. *Hypena lividalis* (Hb.). *H. undalis* er en kendt migrant, og da den er taget sammen med arter med samme adfærd i samme lysfælde og i en periode med stor indflyvning af migranter opfylder arten kriterium nr. 4 for optagelse på den danske checkliste (Larsen, 1994).

Arten er udbredt i tropenerne og subtropenerne i den gamle verden og kan lejlighedsvis migrere over store afstande. I Europa er den nordligst kendt fra Slovakiet, Sydbayern og Sydengland i enkelte eksemplarer (Goater, 1986; Slamka, 1995), men den er ikke derudover meldt fra det øvrige Østeuropa (Speidel, 1996). Den er desuden kendt fra Mauritius (Vinson, 1938), Korea, Japan, Taiwan, Kina, Sri Lanka og Indien (Inoue *et al.*, 1982; Park, 1983) og Australien (Nielsen *et al.*, 1996), samt angivet som indslæbt på Hawaii (Goater, 1986). Der er ældre fejlagtige angivelser af arten fra New Zealand, men det drejer sig om enkelte migrerende eksemplarer af den meget lignende art *H. hydralis* Guenée, der er udbredt i det østlige Australien (Dugdale, 1988). Arten er desuden af Park (1983) fejlagtigt angivet fra Nordamerika, men det drejer sig om den meget lignende art *H. rogatalis* (Hulst) (Hodges *et al.*, 1983), der ligeledes kan optræde som migrant i Canada og på Bermuda (Ferguson *et al.*, 1991).

Det engelske navn for *rogatalis* er Cabbage Webworm og for *undalis* Old World Webworm (Ferguson, Hilburn & Wright, 1991; Goater, 1986). For begge arter angives, at larven lever i et spind og kan optræde som skadedyr på kålplanter (*Brassica*), samt derudover at kunne leve på forskellige Brassicaceae (Korsblomstrede) (Ferguson, Hilburn & Wright, 1991; Park, 1983; Slamka, 1995; Vinson, 1938). Flyvetiden angives fra maj og til september i to kuld og larvetiden april-maj og igen

juli-august. De migrerende eksemplarer i Mellemeuropa og Nordeuropa er taget i slutningen af september og begyndelsen af oktober. I Nordafrika er arten taget spredt fra april til august.

Hellula undalis (Fabricius, 1781) tilhører Glaphyriinae, Glaphyriini og placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 60) efter *Evergestis aenealis* (D.&S.). (K. Larsen, B. Martinsen).

Pyrausta nigrata (Scop.). F: NG61 Helnæs, Maden, 3 stk. 27.v.1999 (J. Trepax).

Nascia ciliatis (Hb.). NEZ: UC10 Karsemose, Nordskov, 1 stk. 15.vi.1999 (J. Wiemann).

Sitochroa palealis (D. & S.). SJ: NF47 Kragesand, 1 stk. 18.-26.vi.1998, i antal 8.-13.vii.1999 (S. B. Larsen).

Sitochroa verticalis (L.). WJ: MG55 Skallingen, 1 stk. 9.-17.ix.1999 (P. Falck). **Ny for WJ.**

Sclerocona acutellus (Ev.). SJ: MG60 Rømø, 5 stk. 10.vii.-6.viii.1999 (P. Falck).

Ostrinia nubilalis (Hb.). SJ: NF47 Skelde Kobbelskov, 1 stk. 9.-13.vii.1995 (S. B. Larsen), NF48 Sandbjerg, 3 stk. 14.vii.-4.viii.1995 (S. B. Larsen), NF47 Skelde Mark, 2 stk. 12.-21.vi.1997 (S. B. Larsen), NF38 Egersund, 1 stk. 28.vi.-3.vii.1997 (S. B. Larsen), MG60 Rømø, 1 stk. 11.-20.vii.1999 (P. Falck).

Anania verbascalis (D. & S.). LFM: PF95 Gedesby, 1 stk. 15.-24.vii.1999 (D. Nilsson, P. Svendsen).

Paratalanta hyalinalis (Hb.). LFM: UA06 Elkenøre Strand, 1 stk. 10.-16.vii.1999 (G. Jeppesen).

Diasemiopsis ramburialis (Dup.). LFM: UA18 Korselitse Østerskov, 1 stk. 24.ix.-5.x.1999 (K. Larsen, B. Martinsen), UA17 Mellemkov, 1 stk. 26.ix.-1.x.1999 (D. Nilsson, P. Svendsen).

[*Duponchelia fovealis* Zell.] NEZ: UB48 Holte, 1 stk. 17.ix.1999, indendørs (P. Stadel Nielsen), UB47 Valby, 1 stk. 22.ix.1999 (P. Tejlmann). Indslæbt art.

Listen for 1999 er udarbejdet på grundlag af oplysninger fra M. Andersen, Greve; K. Bech, Ølsted; E. Christensen, Århus C; K. Gregersen, Sorø; V. Hansen, Hinnerup; N. E. Hildebrandt, Årsdale; H. K. Jensen, Hyllinge pr. Næstved; K. Jensen, Mørkøv; G. Jeppesen, Elkenøre pr. Idestrup; P. E. Jørgensen, Århus C.; S. Kaaber, Århus C; M. Kavin, Odense SØ; K. Knudsen, Bælum; S. B. Larsen, Søften pr. Hinnerup; A. Madsen, Stubbekøbing; B. Martinsen, St. Torøje pr. Fakse; J. Møller, Odder; D. Nilsson, Præstø; E. Palm, Føllenslev; U. Seneca, Kalundborg; P. Svendsen, Jyllinge; P. Szyska, Gedesby pr. Gedser; P. Tejlmann, Valby; J. Trepax, Svendborg; E. Vesterhede, Kastrup; J. Wiemann, Kulhuse pr. Jægerspris samt forfatterens egne fund.

Vi bringer en tak til alle, der har medvirket til, at denne liste kan give et så fyldestgørende billede som muligt af småsommerfugle-sæsonen 1999.

Desuden ønsker vi at takke G. Brovad, ZMUC for fotografering af de afbildede dyr.

Litteratur

- Buhl, O., O. Karsholt, K. Larsen, E. S. Nielsen, G. Pallesen, E. Palm & K. Schnack, 1982: Fund af småsommerfugle fra Danmark i 1980 (Lepidoptera). – *Entomologiske Meddelelser* 49: 49-57.
- Buhl, O., P. Falck, B. Jørgensen, O. Karsholt, K. Larsen & F. Vilhelmsen, 1994: Fund af småsommerfugle fra Danmark i 1993 (Lepidoptera). – *Entomologiske Meddelelser* 62: 105-115.
- Dugdale, J.S., 1988: Lepidoptera – annotated catalogue, and keys to family-group taxa. – *Fauna of New Zealand* 14: 1-262.
- Ferguson, D.C., D. J. Hilburn & B. Wright, 1991. The Lepidoptera of Bermuda: Their Food Plants, Biogeography, and Means of Dispersal. – *Memoirs of the Entomological Society of Canada* 158: 1-105.
- Gaedike, R., 1970. Beiträge zur Insekten-Fauna der DDR: Lepidoptera - Acrolepiidae. – *Beiträge zur Entomologie* 20: 209-222, 2 pls.
- Goater, B., 1986. *British Pyralid Moths*. 175 pp. Colchester.
- Hansen, K. (ed.), 1981: *Dansk Feltflora*. 559 pp. København.

- Heckford, R. J., 2000. *Caryocolum marmorea* (Haworth) (Lepidoptera: Gelechiidae): some apparently unrecorded observations on the early stages. – *Entomologist's Gazette* 51: 194.
- Heckford, R. J. & P. H. Sterling, 2000. *Eudonia murana* (Curtis, 1827) and *E. truncicolella* (Stainton, 1849) (Lepidoptera: Pyralidae): a guide to separation on female genitalia and a note on distribution. – *Entomologist's Gazette* 51: 13-21.
- Hodges, R.W., 1983: *Check List of the Lepidoptera of America North of Mexico*. 284 pp. London.
- Huemer, P. & O. Karsholt, 1999: Gelechiidae I (Gelechiinae: Teleiodini, Gelechiini). – In: P. Huemer, O. Karsholt & L. Lyneborg (eds): *Microlepidoptera of Europa* 3: 1-356.
- Inoue, H., S. Sugi, H. Kuroko, S. Moriuti & A. Kawabe, 1982. *Moths of Japan*, vol. 1: 966 pp., vol. 2: 552 pp. pls. 1-392.
- Karsholt, O. & P. Stadel Nielsen, 1998: *Revideret katalog over de danske Sommerfugle*. 144 pp. København.
- Larsen, K., 1994. Oversigt over nye danske »storsommerfuglearter« siden udgivelsen af »Katalog over de danske Sommerfugle« i 1985 (Lepidoptera). – *Entomologiske Meddelelser* 63: 85-92.
- Palm, E., 1986. Nordeuropas Pyralider. *Danmarks Dyreliv* 3. 287 pp. København.
- Nielsen, E.S., E. D. Edwards & T. V. Rangsi (eds), 1996. Checklist of the Lepidoptera of Australia. *Monographs on Australian Lepidoptera*. 4. 529 pp., CD rom. Canberra.
- Park, K., 1983: Microlepidoptera of Korea. – *Insecta Koreana*, Series 3: 1-195, 2 pls.
- Schnack, K., 1973. Ny indslæbt pyralide. *Lepidoptera*, bd. 2: 149-150.
- Schütze, K. T., 1931. *Die Biologie der Kleinschmetterlinge*. 235 pp. Frankfurt am Main.
- Slamka, F., 1995. *Die Zünslerfalter (Pyraloidea) Mitteleuropas*. 112 pp. Bratislava.
- Speidel, W., 1996. Pyralidae (excl. Crambinae). Pp. 166-183, 187-196, 319-327. In: O. Karsholt & J. Razowski (eds): *The Lepidoptera of Europe. A Distributional Checklist*. 380 pp + CD-rom. Stenstrup.
- Vinson, J., 1938. Catalogue of the Lepidoptera of the Mascarene Islands. – *Mauritius Institute Bulletin* 1(4): 38-61.